

וקראת לשבת עיונג

עיון תורני בפנינו באגודת ובסולת פלאו

גליון מס' 530

פרשת אמור

ט"ו באייר התש"פ

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: shlomi1122@gmail.com

לע"נ שרה בת מונבאר אורה ע"ה | לע"נ יוסף בן מרסל ז"ל | לע"נ המדוכא ביסורים ר' שמעון חי בן רחל רשל ע"ה

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף צוק"ל

לבם של ישראל

באייר תשס"ה, הגיע לארץ בחור מאירן, שלאחר תחנונים של שנים רבות, קבל הסכמה מהוריו לשהות בארץ ישראל זמן קצר. תוכניתו היתה, שבחודש אב הוא כבר חוזר להוריו שבאירן, אלא שלאחר שדיבר עם קרוב משפחה, הוא אמר לו, שחבל שיחזור שוב לפרס מאחר שהוא בארץ, ועדיף לו שישאר בארץ וילמד בישיבה, אך ההצעה נדחתה בעיקר בשל הוריו שלא יסכימו לשמוע זאת. לאחר דיונים הוחלט להתייעץ עם מרן, ודברי רבנו בודאי ישפיעו גם על הוריו להסכים. כשנכנס הבחור לרבנו, שח לפניו את קורות חייו ואת ספקותיו. רבנו האיר לו פנים ואמר לו: "חכינו לך שתבוא מפרס", ושאלו: "האם תשמע לי מה שאומר לך?" והבחור ענה כמובן בחיוב. ורבנו אמר לו: "מה יצא לך שתחזור, אולי יצא ממך רב שיודע לעשות השכבות, תישאר כאן בארץ ישראל, תלמד בישיבה טובה ותצליח ותתעלה במעלות התורה!". ועוד הוסיף מרן ואמר לו, שהוא רוצה להיות איתו בקשר, ושהוא יבוא אצלו מידי חודש. וכך היה, בחור זה היה מגיע לרבנו מידי חודש בחודשו, ורבנו מתעניין בו בלימודיו בישיבה, ואיך הוא מסתדר, ובסוף כל פגישה היה אומר לו רבנו: "תבוא בחודש הבא". תמיד הוא היה אומר לרבנו שההורים בוכים שהוא לא חוזר, אך רבנו המשיך לחזקו באומרו: "אל תחזור, אם תחזור זה לא יהיה לך טוב, תישאר כאן ותצליח". לאחר זמן ממושך, בפגישה הבאה, שוב התעניין בו רבנו כתמיד ולבסוף אמר לו: "תישאר בישיבה ותתחתן", ולא אמר לו שיבוא אצלו שוב.

מילים אלו היו בעצם ברכה עבורו לנישואין.

הבחור, שהוא כאמור, עולה חדש מפרס, לא ראה את עצמו נישא בזמן כל כך קצר, אך כך היה – וכחצי שנה לאחר מכן בא בקשרי שידוכין עם אשתו שתחי'.

אני נכנס לכמה דקות

עת אשר הגיע מרן זצ"ל עם אשתו הרבנית ע"ה בפעם הראשונה אל מעונו של הרה"ק רבי מרדכי שרעבי זצ"ל. אמר לה רבנו לרבנית: "אני נכנס לכמה דקות לביקור בחדרו של הרב שרעבי, הכנסי נא בינתיים אצל הרבנית שרעבי". והנה, נכנס רבנו לחדרו של הרב שרעבי ונתעכב שם כשעתיים תמימות.

לאחר שעתיים כשיצא רבנו, שאלה אותו הרבנית: "כבודו אמר שנכנס לביקור כמה דקות וכבר עברו כשעתיים?" אמר לה רבינו: "כל כך התפעלתי מגדלותו בתורה ולא יכלתי להפסיק, נמשכנו בדיבור במצות 'ודברת בס', דברנו על הלכות קריאת שמע בפשט, רמז, דרש וסוד, ובכל הרב שרעבי בקי בצורה מפליאה ביותר".

בפתח הגליון

ברכה"ג שלם מאיר ואלק שלם"א

וה' בהיכל קדשו - הס מפניו!

בפרשתנו מנויה העבירה החמורה ביותר בתורה, עוון חילול השם. ובזוהר הקדוש גילו, שבעוון זה מתעכבת הגאולה: "על תלת מילין מתעכבין ישראל בגלותא. על דעבדין קלנא בשכינתא (על שלושה דברים מתעכבים ישראל בגלות. הראשון שבהם: שגורמים קלון לשכינה) ומהררי אפייהו ומשכינתא (ומחזירים פניהם מהשכינה) ועל דמסאבי גרמייהו קמי שכינתא (על שמטמאים עצמם לפני השכינה בעוונותיהם).

וכתב הגאון רבי אליהו מאני זצ"ל, רבה של חברון, שבכלל קלון השכינה חלילה הוא המדבר בבית הכנסת דברי חולין! וכבר העידו על רבינו האר"י הקדוש זצ"ל, שלא רצה לדרוש בדברי תורה בבית הכנסת שמא ימשך לדברי חולין. משל למה הדבר דומה, למלך אדיר שביקש לעשות לו עטרת מלוכה. שלח זהב רב, אבנים טובות ומרגליות אל הצורך, ואמר לו: "כתר זה אענוד לראשי בשבתי על כס המלוכה לעיני בני עמי, רצוני לחזות בעבודך בעת עיצובו וליהנות ממעשה ידיך. בוא ועלה לארמון המלוכה ושב למרגלותיו" איזה כבוד ויקר!

נטל הצורך את צרורו ועלה אל הארמון. המשמרות הניחוהו לעבור, משרתים ליווהו אל הטרקלין, המלך האיר אליו פניו. ישב הצורך לרגלי המלך, פתח את צרורו - והוציא מתוכו את מכנסיו המטולאים. השחיל חוט ומחט, וישב לתקן בהן חורים...

אוי לאותה בושא, ואוי לאותה כלימה - אוי להעזה, מה נורא יהיה חרון האף!

ואמרו בזוהר הקדוש, שבעוון הזילזול בכבוד בית הכנסת, הגאולה מתעכבת. מה הקשר בין הדברים? גם זה יובן במשל. מעשה במלך שאחד מעבדיו התרפה במלאכתו. היה מתהלך בארמון כשידיו בכיסיו, מזלזל בעליל בכבוד הבית ובכבוד אדוניו, לא התייצב על משמרתו ולא מילא את תפקידו. כעס המלך, ואמר: "המזלזל בכבוד המלכות חייב מיתה. אבל הואיל ואבותיו שרתוני באמנות אחוס על חייו. ובכל זאת, פטור בלא כלום אי אפשר, אדיחו משירות בארמון, אשלחנה לנקות את הארוות. שיטפל בדומן ובגללים, יזדהם ויצחיק...

נפל המשרת מרום המעלה לבור תחתיות. מהדר הארמון, פארו ועושרו - לאשפתות הרפש והצחנה, שכן לסוסים ולרמכים. בגעגועים זכר את מעמדו הקודם, ויחל לשוב לארמון המפואר. והנה נקרתה לפניו הזדמנות פז. היה זה ביום גנוסיה של המלך, כאשר הטרקלין המלכותי נפתח לרווחה וכל משרתי המלך עלו לברכו ולהשתחוות לפניו -

אילו היה המשרת המודח סר לבית המרחץ, רוחץ וסך גופו ולובש את מחלצותיו, ובא להשתחוות לפני המלך בכבוד ובמורא - היה המלך מסיק שהפיק את הלקח וזוכר לו את ברית אבותיו, מאיר אליו פניו ומשיבו למעמדו. אבל, אבוי, לא כך היה! המשרת התרגל אל הסוסים והסתגל לריח הגללים, חש בנוח בגדי העבודה המזוהמים. וכך, כאשר כל עבדי המלך עלו אל הארמון בגדי הדר, הטביעו מגפיו המרופשים טביעות בוץ בשטיחים היקרים, וענת צחנה הקיפה אותם, נדפה מבגדי המרובבים וידי המזוהמות. כלום יפלא שהמלך הסב ממנו את פניו בסלידה, והניחו לשוב אל הארוות מהן בא?

והנמשל, הן מובן הוא. בעבר היינו משרתי עליון בבית המקדש בעיר מלוכה, אבל זנחנו תפקידנו ורמסנו חצרות הקודש. חרה בנו אף המלך, אבל זכר לנו חסדי אבות והגלנו לבין האומות, לעסוק בזוטות חולין קטנוניות. ועל זה היה דווה לבנו, ומבקשים אנו להגאל ולשוב לימי תפארתנו. והנה, נקרית ההזדמנות לידינו, לבוא לבית הכנסת ולהתפלל לפני המלך, להושיע בכל מילי דמיטב.

אך אבוי, במקום הלך בבית אלקים ברגש - במקום לבוא שעריי בתודה חצרותי בתהלה - מביאים אנו עימנו את גללי החולין ואת צחנתם, בשיחות חולין וקלות ראש. כלום יש פלא בכך שאנו נשלחים חזרה אל הארוות, וגאולתנו מתמהמהת? אם ננהג בכבוד ראש בבית האלקים - נקרב את הגאולה ונזכה לאור פני מלכנו, ולכל הטובה והברכה! והדברים נכונים כל כך לתקופה בה אנו נמצאים שעם ישראל אינו יכול לתפלל וללמוד בבית הכנסת ובית המדרש, ומי יודע אם לא בעוון כבוד בתי כנסיות ובתי מדרשות...

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

מדת הבטחון לומדים מרשב"י

רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר נכנסו למערה. יום יום היתה מוכנה להם ארוחת בוקר – חרובים עם מים. ארוחת ערב שוב חרובים עם מים. כך מדי יום, שלוש עשרה שנים. חרובים ומים [ישנה דעה כי בשבת היו לו – תמר]. אמחיה, לא חסר להם דבר – תורה וחרובים! מה צריך יותר. היתה להם בעיה אחת: מה יהיה עם בגדים לתפילה. כיון שלא ידעו לכמה זמן נגזר עליהם לשהות במערה, עשר שנים, עשרים שנה, או אפילו יותר, וחששו שהבגדים ישחקו ויפרמו במשך התקופה, ולפתע ימצאו את עצמם ללא בגדים להתפלל בהם [חובת כיסוי לתפילה] – הם מצאו עצה: פשטו את הבגדים, נכנסו ללמוד בתוך החול, מבוקר ועד ערב, ורק לתפילה יצאו מן החול ולבשו את הבגדים.

נשאלת השאלה: אתם רואים כי נכנסתם למערה ומסביבכם מתחולל נס בתוך נס – עץ חרובים מניב פרות בן רגע [באופן טבעי, עץ חרובים טוען פרות לראשונה רק אחר שבעים שנה, כמבואר בגמרא תענית דף כג], נבע שם מעין מים וכו', אם כן למה לכם לחשוש שמא הבגדים ישחקו בעתיד? עכשיו יש בגדים? כן, למחר יש בגדים? כן, אז מה הדאגה – ה' יעזור – בטחון בה', וכי לא יכול להתרחש נס?! היכן הביטחון? התשובה: בגשמיות, במה שנוגע לאוכל, שתיה וכו' – ישנה מצות בטחון בה'. אבל במה שנוגע לקיום מצוות – מחובת האדם לעשות את מירב ההשתדלות!

כך אמרו חז"ל (דברים רבה ד): "כי נר מצוה ותורה אור" – אמר הקב"ה לאדם: נרי בידך ונרך בידך, נרי בידך זו התורה ונרך בידך זו הנפש.

אם שמרת את נרי – אני משמר את נרך, ואם כבית את נרי – אני מכבה את נרך". כלומר, התפקיד המוטל על האדם הוא – לשמור את נרו של הקב"ה, ועל הגשמיות – לבטוח כי ה' כבר ישמור ויעשה.

"דבר אחר, אמר רבי שמעון: למה הדבר דומה, לשני בני אדם, אחד היה לו כרם בגליל ואחד ביהודה... כך אמר הקב"ה לאדם: תורתי בידך ונפשך בידך, אם שמרת את שלי – אני משמר את שלך, אם אבדת את שלי – אני מאבד את שלך".

כמו כן לגבי מצוות שבין אדם לחבירו. אדם כלפי עצמו, יש לו את כל הבטחון אבל כלפי השני – לא.

באים לספר לו: שמע נא, יש כאן בשכונה משפחה לחוצה, ללא פת לחם. שלא יאמר: מה הדאגה, יש מי שיפרנס אותם, הקב"ה זן ומפרנס...

זה בטחון? חלילה. לעצמך – תבטח, למען השני לא!

מדוע? כי כבר אמרו ואומרים את הנוסח בשם רבי ישראל סלנטר: "הגשמיות של השני זו הרוחניות שלי", וכבר אמרנו כי ברוחניות אין בטחון.

וענין זה מוצאים גם אצל אברהם אבינו שדאג לאורחיו והאכילם לשונות בחרדל – שפיץ שבשפיץ. מה יש? וכי הוא עצמו אכל פעם כאלו לשונות?! וכי חייב הוא להכין להם כאלו מעדנים? אמת, בשבילי לא, אבל בשביל אחרים – כן. כי הגשמיות שלו היא הרוחניות שלי. לכן על הגשמיות של השני אין מצות בטחון, כי ברוחניות יש לעשות את ההשתדלות המרבית.

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ולא תחללו את שם קדשי וגו'" (כב, לב).

על עוון זה של חילול ה' המשיל ה"חפץ חיים", משל נפלא: למה הדבר דומה? לשריפה גדולה שפרצה בעיר. האש מתפשטת במהירות וסכנה של ממש נשקפת לתושבים. הבו מים לכבות! צועקים מספר אנשים – מהרו והביאו מים!

הם צועקים וצועקים ואין השריפה נכבית, אדרבה האש הולכת וגדלה. לבסוף התבררה היטב סיבת הדבר. נמצא שהצועקים בעצמם מביאים בחשאי אש וגפירת ומטילים אל תוך האש כדי להגביר את השריפה!

כן הוא גם הנמשל – אמר ה"חפץ חיים" – אנו צועקים בעצמנו: הבו לה' כבוד ועזו! הבו לה' כבוד שמו! ולבסוף אנו בעצמנו עושים את דברי קדשו כהפקר, חס ושלום, אם כך – איה הכבוד!...

יתבונן האדם בעצמו – סיים ה"חפץ חיים" – כמה פעמים אדם עובר על איסורי דיבור בכל שבוע, לפעמים בלשון הרע, לפעמים ברכילות, פעמים בהלבנת פנים, באונאת דברים, במרמה, בלשון שקר או בעוון מחלוקת, ולפעמים עובר בכמה מהם בכל יום....

לדאבוך לב נעשו כמה פרשיות בתורה כהפקר...

ואמרו חז"ל שאמרו הקב"ה: המצוות הן שלוחי, ושלוחו של אדם כמותו, אם אתה מכבד אותן – כאילו כבדת אותי. ואם אתה מחלל אותן – כאילו את שמי אתה מחלל! יתן כל אחד אל לבו את הדברים!

"ונתקדשתי בתוך ישראל" (כב, לב).

מעשה שהיה בעיר בגדד בימי של רבי יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי", בשני סוחרים יהודים שעסקו במסחר בחפצים משומשים.

יום אחד הלכו השניים אל ביתו של ערבי אחד שפרסם כי הוא מוכר את תכולת ביתו. בהיותם בדרך אל בית הערבי עברו השניים ליד אחד מבתי הכנסת שבעיר. בפתח בית הכנסת עמד השמש שבקש מהם להשלים מנין לאמירת קדיש. אחד הסוחרים סירב בתואנה שהוא כעת עסוק בעסקיו ואין לו פנאי להתעכב ולו רגע אחד.

לעומתו חבירו הסכים מייד באומרו: מצוה הבאה לידי לא אחמיצנה!

השלים האיש מנין כפי שהתבקש וענה "אמן" ככוונה גדולה ולאחר מכן יצא לדרכו. כאשר הגיע אל מחוז חפצו נאמר לו כי חבירו רכש את כל תכולת הבית מלבד ערימת בגדים ישנים וזכר אחד נושן ומטולא.

אם כבר טרחתי לבוא עד לכאן – חשב הסוחר לעצמו – לא אצא בידים ויקוט... משום כך רכש בכמה פרוטות את הבגדים והכר ונטלם איתו לחנותו. בהגיעו ראה שהכר פרום ותכולתו נשפכת מתוכו. תחב האיש ביזו את הנוצות והמוכין אל תוך הכר ולפתע חש בדבר מה קשה...

הוציא הסוחר את החפץ ולתדהמתו גילה צמיד זהב יקר. נטל הסוחר את הצמיד לסוחר זהב נאמן והלה העריך את שווי בחמישים זהובים!

לאחר זמן סיפר הסוחר את אשר אירע לו לרב העיר ה"בן איש חי" והלה נענה ואמר מיד: ומה הפלא? הרי חז"ל אומרים (חולין דף פ"ז עמוד א') ששכר עניית "אמן" היא עשרה זהובים. אם כן אתה שהשלמת מנין לקדיש וענית חמשה "אמנים" זכית מיד משמים לשכר של חמישים זהובים!...

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א
מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

יש כבוד לגנב

במלאכת החינוך קל מאוד להחליט שבפלוגי חבל

להשקיע, או כי די במה שאנו משקיעים, אבל אנו חייבים להתחיל לחשוב כיהלומנים; בכל יהודי יש חלק אלוך ממעל, יש נשמה, יש ייחודיות. אומנם לעתים העטיפה מזוהמת, אבל אם נהיה מוכנים להשקיע, נגלה בסוף את האור.

גם בתוך הבית יש להזהר לא להחליט מיד ש"מוישי הוא לא כמו יענקי, מה כבר יצא ממנו... או: "רבקי היא טובה, אבל חני מיוחדת יותר". זה לא נכון; ייתכן כי אצל חלק מילדינו המעלות בולטות וצועקות יותר, אבל גם באחרים יש מעלות משלהם, שאולי צריך לחדור לעומק כדי לגלות אותן, אבל הן קיימות. חשוב לזכור: ילדים מרגישים מה אנחנו חושבים ומרגישים כלפיהם, גם בלי שנבטא זאת במילים...

במיוחד חשוב לזכור כלל זה אצל ילדים שמעודו ונכשלו; יהלום נשאר יהלום גם כשהוא שקוע בטיט וברפש, כי אחרי הכל, הוא יהלום. אומנם הוא מלוכלך, הוא

אינו בוהק, אינו מאיר, אבל הוא נשאר יהלום.

אנחנו רואים איך התורה מתייחסת לכל אחד, אף ליהודים שנכשלו ומעודו. התורה מאמינה בכל אחד ובכל מצב!

במנהגו של עולם, מניחים גנב מאחורי סורג ובריה שירצה את עונשו. מה התוצאה?

בדרך כלל חוזר הגנב לפשע. להבדיל, בתורה הקדושה אנו מוצאים יחס שונה; אנו רואים שגנב שאין לו מה לשלם - נמכר לעבד. הוא הופך לעבד עברי, אך זוכה לתנאים משופרים. התורה מלמדת "כי טוב לו עמך": עמך במאכל, עמך במשתה. ידועים על כך דברי חז"ל, שאם יש כר אחד, זוכה בו העבד ולא האדון! התורה מראה לגנב: נכון, נפלת ונכשלת, אך זוהי מעידה, אתה עדיין אדם הראוי לכבוד.

לעומת זאת, כשעבד סיים את שש שנות העבדות, ורוצה להמשיך לחיות כעבד - רוצעים את אוזנו, לומר: אצלך אין זו מעידה, אלא דרך חיים.

גנב שגנב שה, התבייש כאשר נשא אותו על כתפו, לכן הוא ישלם פחות מגנב שרכב על השור... יש יחס של כבוד גם לגנב. כך עוזרים לאדם לעבור את המשבר ולהתגבר.

המשך בגליון הבא